

Bijlage 1

VRAGENLIJST SOCIALE RELATIES

© D. Brugman, K. Basinger, & J.C. Gibbs, 2006
Disciplinegroep Ontwikkelingspsychologie
Universiteit Utrecht
Heidelberglaan 1
3584 CS Utrecht.

INSTRUCTIE

In deze vragenlijst gaat het om je mening over dingen die belangrijk kunnen zijn voor mensen. Wij willen graag weten WAAROM volgens jou deze dingen belangrijk zijn. Wij geven nu eerst een voorbeeld van de soort vragen die wij stellen. Kruis steeds één antwoord aan! Sla geen vragen over.

VOORBEELD

- I Hoe belangrijk vind *jij* het dat mensen gezond eten? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II Als je een reden moet geven waarom het belangrijk is om gezond te eten, welke reden zou *jij* geven of welke lijkt op de reden die *jij* zou geven? Als je een reden niet begrijpt, kruis je 'Niet zeker' aan.
- Lijkt dit op een reden die *jij* zou geven?*
- A Omdat je anders ziek wordt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B Omdat gezond eten goed is voor het milieu. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C Omdat je dan oud kunt worden en toch gezond kunt blijven. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D Omdat je ouders willen dat je gezond eet. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? (Kies er één) A B C D

Sla GEEN vragen over!
Het is belangrijk dat je ALLE vragen beantwoordt!

1. Denk eens terug aan een keer dat je iets hebt beloofd aan een vriend(in) van je.

- I. Hoe belangrijk vind je het dat mensen hun beloftes tegenover hun vriend(inn)en nakomen als ze dat kunnen? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is om, als je kunt, een belofte aan een vriend(in) te houden. Welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat je vriend(in) misschien wel eens iets voor jou heeft gedaan en je vriend(inn)en nodig hebt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat zowel vriendschap als de samenleving gebaseerd moeten zijn op vertrouwen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat hij/zij anders je vriend(in) niet meer zal zijn. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat je anders het vertrouwen in elkaar verliest. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

2. En als het om een belofte gaat aan iemand die je nauwelijks kent?

- I. Hoe belangrijk vind je het dat mensen hun beloftes tegenover anderen nakomen als ze dat kunnen, ook als ze die nauwelijks kennen? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is om, als je kunt, een belofte aan iemand te houden die je nauwelijks kent. Welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat de persoon er anders achter komt dat je je niet aan je woord houdt en je een pak slaag geeft of iets ergs aandoet. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat je je dan goed voelt over jezelf en niet de indruk wekt dat je alleen maar aan jezelf denkt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat je dan een betrouwbaar mens bent en gerespecteerd wordt door anderen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat je die persoon misschien nog wel eens tegenkomt. Ja
 Nee

Niet zeker

- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

3. Hoe denk je over het nakomen van een belofte aan een kind?

- I. Hoe belangrijk vind jij het dat ouders zich aan hun beloftes aan hun kinderen houden, als ze dat kunnen? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is dat ouders zich aan hun beloftes aan hun kinderen houden. Welke reden zou *jij* geven?

Lijkt dit op een reden die jij zou geven?

- A. Omdat ouders willen dat hun kinderen hun beloftes houden, dus dan moeten ze zelf ook hun beloftes nakomen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat ouders nooit beloftes mogen breken. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat kinderen moeten leren begrijpen hoe belangrijk het is om betrouwbaar en consequent te zijn. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat kinderen anders het vertrouwen in hun ouders zouden verliezen. Ja
 Nee
 Niet zeker

- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

4. Hoe denk je over de waarheid vertellen?

- I. Hoe belangrijk vind je het dat mensen in het algemeen de waarheid vertellen? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is dat mensen in het algemeen de waarheid vertellen. Welke reden zou *jij* geven?

Lijkt dit op een reden die jij zou geven?

- A. Omdat mensen altijd de waarheid moeten vertellen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat het in het algemeen het beste is om eerlijk te zijn. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat een leugen vroeg of laat toch ontdekt wordt. Ja
 Nee

Niet zeker

D. Omdat iedereen kan accepteren dat je eerlijk moet zijn.

Ja
 Nee
 Niet zeker

III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven?

A B C D

5. Denk eens terug aan een keer dat jij je vader of moeder hebt geholpen.

I. Hoe belangrijk vind je het dat kinderen hun ouders helpen?

Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk

II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is dat kinderen hun ouders helpen. Welke reden zou *jij* geven?

Lijkt dit op een reden die jij zou geven?

A. Omdat ouders hun kinderen helpen, dus moeten kinderen ook hun ouders helpen.

Ja
 Nee
 Niet zeker

B. Omdat het leuk is voor kinderen om hun ouders te helpen.

Ja
 Nee
 Niet zeker

C. Omdat het daar nu juist om draait in een gezin.

Ja
 Nee
 Niet zeker

D. Omdat ouders zoveel opofferen voor hun kinderen.

Ja
 Nee
 Niet zeker

III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven?

A B C D

6. Stel dat een vriend(in) van je hulp nodig heeft en zelfs zou kunnen sterven, en jij bent de enige persoon die hem of haar zou kunnen redden.

I. Hoe belangrijk vind jij het dat een persoon probeert het leven van een vriend(in) te redden (zonder daarbij zelf het leven te verliezen)?

Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk

II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is voor een persoon om het leven van zijn of haar vriend(in) te redden. Welke reden zou *jij* geven?

Lijkt dit op een reden die jij zou geven?

A. Omdat het je vriend(in) is en hij of zij misschien een belangrijk persoon is.

Ja
 Nee
 Weet niet

B. Omdat je veel om je vriend(in) geeft en zou verwachten dat je vriend(in) jou ook zou helpen.

Ja
 Nee

- Weet niet
- C. Omdat je vriend(in) misschien wel eens iets voor jou heeft gedaan, dus zou je wat voor hem/haar moeten doen als je wilt dat hij/zij jou in de toekomst helpt. Ja
 Nee
 Weet niet
- D. Omdat bij vriendschap respect en samenwerking van twee kanten moet komen. Ja
 Nee
 Weet niet
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

7. En als een onbekende jouw hulp heel erg nodig heeft?

- I. Hoe belangrijk vind je het om alles te doen wat je kunt om het leven van een onbekende te redden (zonder daarbij zelf het leven te verliezen) Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is om het leven van een onbekende te redden, welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat de onbekende een persoon is die ook wil leven. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat je altijd aardig moet zijn. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat mensen elkaar moeten helpen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat het leven kostbaar is en het onmenselijk is om iemand aan zijn lot over te laten. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

8. Mensen mogen geen dingen wegnemen die van andere mensen zijn.

- I. Hoe belangrijk vind je het dat mensen geen dingen wegnemen die van anderen zijn? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is dat mensen niet dingen meenemen die van anderen zijn. Welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat stelen tot niets leidt en je een te groot risico neemt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat het egoïstisch en gemeen is om van Ja

- anderen te stelen. Nee
 Niet zeker
- C. Omdat leven in een samenleving betekent dat je accepteert dat je ook plichten hebt en niet alleen de voordelen ontvangt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat stelen slecht is en je de gevangenis ingaat als je steelt. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

9. Mensen moeten zich aan de wet houden.

- I. Hoe belangrijk is het dat mensen zich aan de wet houden? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is dat mensen zich aan de wet houden. Welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat je volgens de wet moet leven en je de wet altijd moet gehoorzamen. Ja
 Nee
 Niet zeker
- B. Omdat anders iedereen van elkaar gaat stelen en er niets meer overblijft. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat de wereld anders dol zou draaien en het een puinhoop zou worden. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat wetten de samenleving mogelijk maken, en de maatschappij anders in elkaar zou storten. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D

10. Wat moet een rechter doen met iemand die de wet overtreedt?

- I. Hoe belangrijk vind je het dat een rechter mensen die de wet hebben overtreden veroordeelt tot een gevangenisstraf? Heel belangrijk
 Belangrijk
 Niet belangrijk
- II. Stel dat je een reden zou moeten geven *waarom* het *belangrijk* is, dat mensen die de wet hebben overtreden door de rechter naar de gevangenis worden gestuurd. Welke reden zou *jij* geven?
- Lijkt dit op een reden die jij zou geven?*
- A. Omdat als ze het risico nemen en gepakt worden, ze de gevangenis ingaan. Ja
 Nee
 Niet zeker

- B. Omdat die mensen geweten moeten hebben dat het fout was wat zij deden. Ja
 Nee
 Niet zeker
- C. Omdat mensen er rekening mee moeten houden dat zij verantwoordelijk gesteld worden voor hun gedrag. Ja
 Nee
 Niet zeker
- D. Omdat die mensen iets hebben gedaan wat verkeerd is en rechters hen nooit vrij mogen laten gaan. Ja
 Nee
 Niet zeker
- III. Welke van de vier genoemde redenen lijkt het meest op de reden die *jij* zou geven? A B C D